

СОЛІДАРНІСТЬ

СПЕЦВИПУСК

РЕПОРТАЖ

ПЕРЕТВОРЕННЯ, У ЯКИХ МОЖЕ ВЗЯТИ УЧАСТЬ КОЖЕН

Кочубеївська об'єднана громада в липні цього року відзначила свою першу річницю. 14 сіл Високопільського району Херсонської області одними з перших в Україні пішли шляхом децентралізації. Сьогодні села активно розвиваються, зміни видно неозброєним оком

**10,5 млн грн
на 3400 чоловік**

За словами голови Кочубеївської ОТГ Івана Дударя, бюджет Високопільського району на 2016 рік становив 22 мільйони гривень, а бюджет Кочубеївської громади – 10,5 мільйона, це при тому, що в громаді мешкає 3400 чоловік, а населення району – 12 тисяч.

Староста Заградівки (понад 700 мешканців), яка входить до Кочубеївської ОТГ, Наталія Шалига розповідає:

«Я дев'ять років працювала секретарем Заградівської сільської ради. Коштів на капітальний ремонт доріг ніколи не вистачало, у кращому разі – на ямковий.

закінчення на стор. 2

ПЕТРО ПОРОШЕНКО ЗУСТРІЧАЄТЬСЯ З ЖИТЕЛЯМИ ОДЕЩИНИ

Децентралізація стане ще однією нашою цивілізаційною відмінністю від сусідів по радянському табору. Справжнє самоврядування неможливе в авторитарній державі. Деспотія не терпить ані самостійності громад, ані, тим більше, свободи громадянина

Президент Петро Порошенко

ОБ'ЄДНАТИСЯ, ЩОБ БУТИ СИЛЬНІШИМИ

СТВОРЕННЯ об'єднаних територіальних громад – це перший і надважливий крок на цьому шляху. На шляху їхнього розвитку та фінансової самостійності.

Чому робиться реформа

За період з 1990 по 2014 рік сільське населення в Україні зменшилося на 2,8 мільйона. 800 сіл геть знелюдніли. У багатьох ще живих селах давно не працюють дитсадки, школи, а лікарні розтягли на цеглу. Асфальтовані дороги в таких селах перетворилися на суцільні ями.

Навіть більшим і успішнішим селам складно утримувати в належному стані школи, лікарні, дороги. За таких умов об'єднання громад – це єдина

можливість вижити й розвиватися. Свого часу таким самим шляхом рухалися Великобританія, Німеччина, Польща, а також частина пострадянських країн, що істотно поліпшило їхнє життя.

Створення об'єднаних територіальних громад – це частина великої реформи з децентралізації, коли місцеві органи влади нарешті отримують грошові ресурси під свої повноваження і водночас беруть на себе пряму відповідальність перед виборцями за ефективність роботи.

Як користуватися реформою?

Реформа місцевого самоврядування і створення

Протягом багатьох років в Україні різні президенти та уряди ратували за збільшення фінансової самостійності регіонів. Але тільки після Революції гідності влада почала робити реальні кроки в цьому напрямі

об'єднаних територіальних громад – це шанс для всіх її мешканців нарешті стати господарем не тільки у своєму домі, а й у рідному селі чи місті. Громаді залишають частину податків і надають пряму субвенцію з держбюджету, щоб вона могла вирішити, куди їх найкраще використати – на дороги, школи, лікарні чи прибирання сміття.

Громада отримує можливість:

- самостійно та прозоро планувати власний бюджет і його видатки;

- залучати інвестиції;
- забезпечувати якісні житлово-комунальні послуги;
- ремонтувати дороги;
- облаштовувати дитячі садки, школи, будинки культури;

закінчення на стор. 3

ЩО НАМ ДАТЬ ДЕЦЕН ТРАЛІ ЗАЦІЯ

підприємства,
нові робочі
місця

швидка
допомога

оновлення
дитсадків і шкіл

медобладнання,
лікувальні
заклади

спортивні
майданчики

ремонт доріг

будинки
культури

облаштування
сільських
базарів

дотації
на енерго-
збереження

**11 та 18 грудня відбудуться вибори
в об'єднаних територіальних громадах**

ПЕРЕТВОРЕННЯ, У ЯКИХ МОЖЕ ВЗЯТИ УЧАСТЬ КОЖЕН

ГОЛОВА КОЧУБЕЇВСЬКОЇ ОТГ ІВАН ДУДАР

РЕМОНТ АМБУЛАТОРІЇ В КОЧУБЕЇВЦІ

РЕПОРТАЖ

НОВА ДОРОГА

закінчення. початок на стор. 1

Така ж ситуація і з вуличним освітленням. Ми навіть не могли замовити проектну документацію. Зараз у нашому селі на двох вулицях проводять освітлення. Цього року вирішили й питання ремонту містка через річку Інгулець від Заградівки до села Шестірни Широківського району Дніпропетровської області».

Ближче до людей

За час після об'єднання багато що змінилося. У Кочубеївці, в якій мешкає трохи менше як 750 чоловік, працював центр медичної допомоги, який раніше був лише в районному центрі. Це дало змогу працевлаштувати більше десятка людей.

Запрацювала екстрена медична допомога. Голова ОТГ каже: «Пункт постійного базування медичної допомоги відкрили до першої річниць громади. Зараз він працює цілодобово, а швидка на виклик

у будь-яке село доїжджає за 15 хвилин».

Більш того, місяць тому розпочався ще й капітальний ремонт 140-річної будівлі, де розміститься амбулаторія. До кінця року всі роботи будуть завершені, і стаціонарне відділення, яке шість років було закрите, — запрацює.

Тепер виникла нова проблема — бракує кваліфікованих кадрів.

Місцева жителька Анна Бориславівна ділиться: «Кращі спеціалісти пішли працювати у швидку, а фельдшерів не вистачає. Є проблеми і з бухгалтерами, адже кількість робочих місць на селі значно зросла».

І це найкраща відповідь для тих, хто твердить про «геноцид села».

До речі, у сусідньому Орловому (650 мешканців), яке входить до ОТГ, теж відкрили амбулаторію, у якій працює молодий лікар.

Завдяки субвенціям із державного бюджету триває капітальний ремонт п'яти ФАПів,

у грудні роботи мають бути завершені.

Аби навести лад на території громади, у Кочубеївці створили нове комунальне підприємство, яке займається прибиранням, благоустроєм і ритуальними послугами.

Також вдалося вирішити й питання освітлення вулиць у семи населених пунктах.

Нью-Кочубеївка стає реальністю

Нині голова громади Іван Дудар втілює в життя ще один, колись, здавалося б, нереальний проект — щодо централізованого водопостачання в сусідньому Орловому. У самій Кочубеївці вода подається централізовано 24 години на добу. Хочуть у Кочубеївці налагодити й автобусне сполучення — запустити три маршрути: до обласного центру, до залізничної станції та між селами, але поки що триває паперова тяганина.

Розпочали ремонтні роботи частини доріг комунальної

власності у трьох населених пунктах: Заградівці, Кочубеївці та Орловому.

З 1 вересня у громаді запрацювала опорна школа, наступного року планують придбати новий шкільний автобус.

Не забувають у Кочубеївці і про захисників України.

ЩЕ ЯКИЙСЬ РІК ТОМУ Я МИСЛИВ ІНАКШЕ, АЛЕ КОЛИ ПОБАЧИВ РЕАЛЬНІ ЗМІНИ — СУМНІВИ ВІДПАЛИ

Кожному учасникові АТО виділили земельні ділянки по 2 гектари й надають одноразову матеріальну допомогу в розмірі 3 тисячі гривень.

Значний масив паперотворчості перемістився з району на рівень старост сіл. У Кочубеївці раз на місяць виходить інформаційний вісник «Життя громади».

Ще в планах голови Кочубеївської ОТГ — побудувати дитячий табір відпочинку. «На березі річки Інгулець, з боку Дніпропетровської області, — пояснив він, — є туристична

база. Там відпочивають люди, а наш берег нічим не гірший. Тож за рахунок громади хочемо побудувати дитячий табір відпочинку».

Поліпшуючи життя села, змінюємо країну

Люди розповідають, що спочатку побоювалися децентралізації. Та коли побачили реальні зміни — підтримали реформу. Чимало ініціативних мешканців навіть безкоштовно готові працювати задля облаштування своєї громади.

Зокрема, власними силами перекрыли дах будинку культури.

«Для тих, хто сумнівається, об'єднуватися чи ні, наш досвід показує: однозначно — так, — підсумовує Іван Дудар. — Ми робимо кращим життя свого маленького села, але так змінюємо всю країну. Ще якийсь рік тому я мислив інакше, але коли побачив реальні зміни — сумніви відпали. З нас починається будівництво нової держави, про яку ми мріємо. Децентралізація — перемога».

КАРИНА ШУРИГІНА

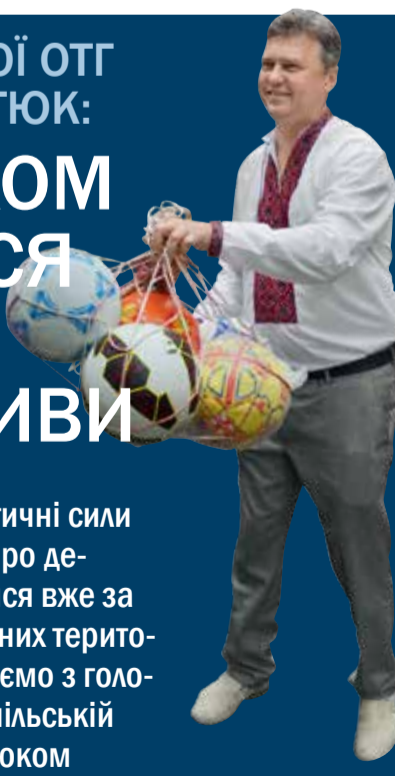
Пане Володимире, свого часу ви були міським головою Шумська, сьогодні керуєте об'єднаною громадою. Як вона працює та що змінилося?

Наша громада є найбільшою в області, адже об'єднує 18 сільських рад і 35 сіл із центром у Шумську. Бюджет становить понад 72 млн грн, з них — власних доходів — близько 19 млн, що у 2,5 раза більше, ніж у 2015 році. Окрім того, нам виділили державну субвенцію понад 15 млн грн. Торік її взагалі не було. За ці кошти вже багато зроблено. Наприклад, завершено роботи з реконструкції мереж зовнішнього освітлення у п'яти населених пунктах, встановлено нову огорожу Польського кладовища в Шумську, реставровано пам'ятник у селі Биківцях, проведено роботи з ліквідації смітників у чотирьох населених пунктах, зроблено ремонт свердловин, виконано поточний ремонт вулиць у населених пунктах громади на суму від 100 до

ГОЛОВА ШУМСЬКОЇ ОТГ ВОЛОДИМИР ПЛЕТЮК: ПЕРЕД СЕЛОМ ВІДКРИЛИСЯ ДОБРІ ПЕРСПЕКТИВИ

Ще донедавна окремі політичні сили поширювали всілякі міфи про децентралізацію, які розвіялися вже за перший рік роботи об'єднаних територіальних громад. Розмовляємо з головою Шумської ОТГ в Тернопільській області Володимиром Плетюком

ВОЛОДИМИР ПЛЕТЮК ПЕРЕДАЄ М'ЯЧІ ДЛЯ ШКОЛИ

200 тис. грн у кожному. Зокрема, на останні роботи передбачено 3 млн грн у міському бюджеті.

Зараз практично в кожному селі проводяться роботи з ремонту доріг, також розробляємо

стратегію розвитку громади за допомогою канадсько-польського проекту, і вже готовий новий генеральний план міста Шумськ.

Не менш важливим є те, що люди дістали можливість самостійно обирати голову громади та старост та місцях. Можу впевнено сказати, що питання об'єднання — це питання перспективи. Децентралізацією ми зламали стару радянську систему влади, яка все диктувала «зверху».

Які повноваження сьогодні мають старости сіл?

Старости, або так звані вїйти, — це своєрідні «рупори» громадськості. Від них ми чекаємо ідей та пропозицій щодо нових проектів. Старости покликані орієнтуватися в проблемах людей і допомагати розв'язувати їх. Також їхня функція — контроль за виконанням бюджету й освоєнням коштів.

Деякі політики поширювали міф про зникнення села внаслідок децентралізації... Але всі села територіально залиша-

ються незмінними. У багатьох із них будуть створені віддалені центри надання адміністративних послуг. Це значно підвищить комфорт жителів громади, адже дасть змогу вирішувати адміністративні питання на місцях, а не в Шумську, як це було раніше. **Над якими проектами працюєте?**

Насамперед будемо реалізувати проекти розвитку. Зокрема, плануємо відновити зону відпочинку в Шумську й відремонтувати 3 км дороги, яка з'єднує Рівненську й Тернопільську області через наш район. До кінця року завершимо ремонт двох доріг вартістю 6,5 млн грн та 4,5 млн гривень. За рік існування громади я переконався, що іншого шляху для розвитку просто немає. Люди самі хотіли об'єднання, бо розуміли — без фінансової підтримки село зникне. І хай там що декларують окремі політичні сили, реальні справи, які нам уже вдалося зробити, говорять самі за себе — і це тільки початок.

НАЙУСПІШНІША РЕФОРМА ПОЛЬЩІ: ДОСВІД, ЯКИЙ ВАРТО ЗАПОЗИЧИТИ

Торік Польща відзначала 25-річний ювілей адміністративної реформи. Нині ця реформа вважається найкращим здобутком цієї країни і слугує взірцем для проведення аналогічних перетворень в Україні. Як же досягти такого успіху?

СЛІД МАТИ на увазі, що навіть полякам не вдалося все й відразу. Реформа, яку тепер називають найуспішнішою і якою так пишаються, тривала майже десять років. У Польщі вона так само була заручницею політичної боротьби між представниками різних партій.

Та професорові Єжи Регульському й міністру фінансів Лешеку Бальцеровичу (який нині є радником українського уряду) вдалося запустити цей процес. Спочатку на місця віддали 40 % фінансів держави, нині ця сума сягає 60 %. Фінансово самодостатнє місцеве самоврядування змогло перебрати на себе більшість функцій із забезпечення життєдіяльності громад.

Ось як описує перші роки після реформи український економіст Маркіян Желяк, який є одним із радників уряду з питань реформи самоврядування і децентралізації.

«Коли я приїхав до Польщі в 1997 році, мене найбільше вразили дві речі: вулиці і громадський транспорт. Усі вулиці (і тротуари) були прибрані, у тому числі від снігу, а вночі – завжди яскраво освітлені. Після бруду напівтемного тоді рідного Львова я відчував себе в іншій реальності, – пише Желяк у статті для УП. – Громадський транспорт з його похвилинним розкладом тоді вразив мене ще більше. І пізніше я дізнався інші, не менш цікаві речі. Наприклад, про те, що шко-

ли в провінційних містечках чи селах часто бувають багатшими, більш сучасними й краще обладнаними, ніж у деяких великих містах. Що там є новенькі спортзали й басейни. Окремо скажу про відомі українцям сільські клуби. Наприклад, село Щепанув – 1700 жителів. Новий клуб (суміщений з дитсадком, весільним залом, бібліотекою) вартістю 1,5 млн євро з'явився за рахунок власних коштів громади, а не завдяки дотаціям ЄС», – пише експерт.

Хороші дороги, прибрані вулиці, роздільне пакування сміття – це те, що кожного разу помічають українські туристи, проїжджаючи через маленькі містечка сусідньої держави. Але це не всі здобутки.

Польські гміни (так у тій країні називаються найменші терито-

ріальні громади) самі взяли на себе відповідальність за свій розвиток. Їхнє керівництво оцінило власні ресурси і в який бік рухатися. У Польщі саме гміна бере відповідальність за розвиток бізнесу на своїй території і за його підтримку.

Наприклад, ще кілька років тому в Польщі геть безперспективним вважалося вирощування смородини, поки один із мешканців гміни Конопніца не

Можливо, ви зустрічали десь у своєму селі оголошення про збирання лікарських трав? Так ось, їх за копійки збирають і здають українці, потім рослини йдуть на переробку в Польщу і звідти повертаються вже у вигляді ліків. То чому б не налагодити такий бізнес в Україні – на рівні громади?

Крім розвитку малого бізнесу, є й інші здобутки польської реформи самоврядування.

Скажімо, гміни самостійно формують добровільні пожежні дружини, які забезпечують відповідну безпеку сіл. Великі гроші інвестуються в енергозбереження, ті ж сонячні батареї. Гміни й повіти самостійно фінансують власні освітні заклади. У сільській школі в тій же Конопніці можна побачити найсучаснішу техніку – класи обладнані інтерактивними дошка-

КОЛИ Я ПРИЇХАВ ДО ПОЛЬЩІ В 1997 РОЦІ, МЕНЕ НАЙБІЛЬШЕ ВРАЗИЛИ ДВІ РЕЧІ: ВУЛИЦІ І ГРОМАДСЬКИЙ ТРАНСПОРТ

налагодив її переробку. Тепер польський сік зі смородини постачають по всій Європі, і рослина стала затребуваною. Так само як і польський маринований буряк, щедро представлений у європейських супермаркетах.

ОБ'ЄДНАТИСЯ, ЩОБ БУТИ СИЛЬНІШИМИ

закінчення. початок на стор. 1

- створювати фельдшерсько-акушерські пункти;
- забезпечувати громадську й пожежну безпеку.

Замість сільрад працюватимуть ЦНАПи (центри надання адміністративних послуг). Саме вони виконуватимуть такі функції, як:

- 1) реєстрація актів цивільного стану (РАЦС);
- 2) реєстрація місця проживання;
- 3) надання послуг щодо «внутрішніх» паспортів;
- 4) призначення житлових субсидій;
- 5) виділення окремих видів державної допомоги (зокрема, при народженні дитини);
- 6) призначення та перерахунок пенсій.

ЦНАП має бути в кожній ОТГ, а частину його функцій також виконуватимуть сільські старости.

Перші ластівки

Перші об'єднані громади з'явилися в Україні у 2015 році. Тоді 794 сільські, селищні та міські ради ризикнули і об'єдналися в 159 ОТГ. І вже з 1 січня 2016-го всі вони вийшли на прямі відносини з державним бюджетом.

На підтримку об'єднаних територіальних громад у 2016 році з держбюджету виділено

субвенцію в розмірі 1 мільярд гривень. Кошти були розподілені між тими 159 об'єднаними громадами за чіткою формулою: залежно від кількості сільського населення та площі громади. Це від 960 тисяч грн для найменшої об'єднаної громади до 23 мільйонів гривень – для найбільшої.

Крім того, відповідно до законодавства, об'єднані громади отримали 60 % податку на доходи фізичних осіб і 5 % акцизного збору, які раніше перераховувалися до районного, обласного і державного бюджетів.

Абстрактні цифри легше уявити на конкретному прикладі.

Комиш-Зорянська селищна територіальна громада стала першою зареєстрованою в Запорізькій області. Громаду створили одна селищна та чотири сільські ради, сумарний бюджет яких становив 3,5 мільйона гривень. Після децентралізації, коли держава віддала громаді податки, власних доходів у них уже було 10,5 мільйона. Плюс державна субвенція. Таким чином, бюджет громади наблизився до 23 мільйонів гривень.

За рік у громаді не настав рай земний, але там змогли осучаснити харчоблок і котельню в школі, відремонтувати дахи й вікна в дитсадку, школі, будинку культури. Підвищили

зарплати спеціалістам. Уперше в історії громада має 14 мільйонів гривень на інвестиції у власний розвиток.

«Я сільським головою працюю 15 років. Якщо порівняти ситуацію рік тому й зараз – то це небо і земля у плані можливостей», – каже голова Комиш-Зорянської об'єднаної громади Ігор Гнатюша.

Підтримка в обмін на відповідальність

У проекті держбюджету на 2017 рік на об'єднані територіальні громади передбачено:

- загальну субвенцію в 1,5 мільярда гривень;
- 1 мільярд гривень з державного фонду регіонального розвитку;

- 1 мільярд гривень із загальної субвенції на соціально-економічний розвиток окремих територій.

Загалом – 3,5 мільярда гривень. Крім того, у проекті держбюджету планується передати до обласних і районних бюджетів 14,9 мільярда гривень на утримання закладів освіти й охорони здоров'я.

«Ми бачимо, що в результаті фінансової децентралізації місцеві бюджети збільшились. Але потрібно зробити так, щоб це відчули й звичайні родини: коли діти підуть у садок чи школу, коли люди звертатимуться в лікарню або в орган місцевої влади щодо соціальної чи адміністративної послуги», – каже віце-прем'єр-міністр регіо-

ми, ведуться електронні журнали. Загалом на освіту витрачається майже третина бюджетів громад. А ініціативи молоді вітаються й підтримуються – десь на їхнє прохання відкривають скай-парк, десь театр тіней чи гурток народного промислу.

Фінансування всього цього забезпечується переважно за рахунок кількох видів податків, які залишаються на місцях у розпорядженні громад:

- податок на нерухомість (землю, будівлі та споруди);
- частина податку на прибуток підприємств на території громади;
- частина податку з доходів фізичних осіб.

Під час реформи в Польщі кількість гмін було зменшено з 4 тисяч до 2. В Україні, з майже таким самим населенням, адміністративних одиниць понад 11 тисяч, тому скорочення будуть більш радикальні.

Щоб запустити реформу, на початку 90-х поляки внесли зміни майже до сотні законів. Коли через певний час вони запровадили вибори в повітах, то довелося змінити ще 150.

Нині представники новостворених українських громад також скаргяться на брак певних законів, зокрема про управління землею поза межами громади. Але це тільки початок шляху. І лише ставши на нього, ми зможемо побачити, що і як треба вдосконалювати й виправляти.

нального розвитку Геннадій Зубко.

За словами віце-прем'єра, саме такі завдання лягають на плечі лідерів громад, яких обирають у ОТГ уже в грудні цього року.

Саме цей вибір багато в чому визначить подальшу долю й розвиток нової громади. Тут треба не помилитися й обрати людину, яка розуміє потреби вашої громади і бачить шляхи їх розв'язання, а не лише красиво говорить на загальнополітичних темах.

Вибори до нових об'єднаних територіальних громад відбудуться 11 та 18 грудня. І від того, кого ви оберете, залежатиме – чи зміниться на краще життя у вашому селі чи місті.

ПЕРШІ ВИБОРИ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

11 ГРУДНЯ – У 41 ГРОМАДІ, 18 ГРУДНЯ – У 143 ГРОМАДАХ

*Свята
наближається*

13 грудня – День Святого Андрія
Ворожіння під час Андріївських вечорниць – давній слов'янський обряд

19 грудня – День Святого Миколая
Резиденція Миколая у Львові

ЯКИЙ НОВИЙ РІК БЕЗ ОЛІВ'Є?

Цсміхнісь

КЛАСИЧНЕ ОЛІВ'Є

Інгредієнти:

Відварена картопля – 4 шт.
Відварена морква – 2 шт.
Лікарська ковбаса – 400 г
Яйця курячі варені – 4 шт.
Солоні огірки – 4 шт.
Зелений горошок – 200 г
Майонез, сіль

Складники нарізати кубиками, посолити, заправити майонезом і перемішати.

РЕЦЕПТИ

З ПЕЧЕРИЦЯМИ

Інгредієнти:

Відварена картопля – 4 шт.
Відварена морква – 1 шт.
Яйця курячі варені – 4 шт.
Солоні огірки – 4 шт.
Зелений горошок – 200 г
Цибуля ріпчаста – 1 шт.
Печериці смажені – 200 г
Майонез, сіль

Гриби посмажити з цибулею. Складники нарізати кубиками. Додати смажені гриби, заправити майонезом.

З ЯЛОВИЧИНОЮ

Інгредієнти:

Відварена картопля – 4 шт.
Яблуко – 1 шт.
Яйця курячі варені – 5 шт.
Яловичина варена – 300 г
Солоні огірки – 3 шт.
Зелений горошок – 200 г
Відварена морква – 3 шт.
Цибуля ріпчаста – 1 шт.
Майонез, сіль

Складники нарізати кубиками. Заправити майонезом, сіллю, чорним перцем. Усе перемішати, дати настоятися. До столу подавати холодним.

На суді.
– Розкажіть суду, чому ви не стали рятувати свою дружину?
– А я не знав, що вона тоне. Кричала як завжди.

Гламурна дівчина приїхала в село до бабусі:
– Куди у вас тут уночі сходити можна?
– У відро.

– Лікарю, зробіть щось із моїм сусідом, усю ніч торочить одне й те саме: я – торшер, я – торшер...

– А вам що до того?
– Я при світлі спати не можу...

Пацієнт до хірурга:
– Лікарю, я так хвилююся, це в мене перша операція...
– Не хвилюйтеся, у мене – теж.

Сидить мужик на риболовлі й пильно дивиться на поплавок, мимо пропливає крокодил. Побачивши рибалку, дивиться на нього.

Через хвилину крокодил запитує:
– Що, не клює?
– Ні.

Крокодил:
– То, може, поки скупаєшся?

– Тату, у мене для тебе гарна новина!

– І яка це новина, синку?

– Ти недаремно платив за страховку свого автомобіля!

– Кохана, що тобі подарувати на день народження?

– Якийсь сюрприз – такий, щоб я і не здогадувалася... Щоб розплющила очі вранці, і – вау, Лексус!

Заходить пацієнт до лікаря показати рентген, лікар бере його і йде до вікна дивитись. Розглядає і раптом видає:

– Та у вас тут... Та це взагалі... повний капець, ну, трясця його матері, все...

...І вибігає з кабінету.

Пацієнт мліє від страху... Та виявилось, що якась шпана за вікном з машини лікаря колеса знімала...

Чоловік приходив додому вранці, жінка питає:

– Де був?

– У друга ночував.

Вона дзвонить дестьом його друзям. У шести ночував, у чотирьох – ще спить.

– Лікарю, мені щоночі сняться миші, вони в футбол грають, що робити?

– Ось вам таблетки, вип'єте і все сьогодні пройде!

– А можна, я завтра вип'ю?

– А чому завтра?

– Сьогодні фінал!

СОЛІДАРНІСТЬ
ПАРТІЙНА ГАЗЕТА

Партійна газета «Солідарність». Спецвипуск, 29.11.2016 р. Головний редактор Володимир Ільченко. Використано фото УНІАН. Відповідальний за випуск Ільченко В.І. Адреса редакції: 04176, м. Київ, вул. Електриків, 29А. Тел.: (044) 351-75-33. www.solidarnist.ua. Засновник: ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ». Свідоцтво про реєстрацію: КВ №21367-11167Р від 25.06.2015 р. Тираж 500 000 прим. Безкоштовно. Видавець: ТОВ «К» СТАТУС ІНВЕСТ ІНЖИНІРИНГ» 04070, м. Київ, вул. Волоська, буд. 21, оф. 2. Адреса друкарні: 08072, Київська обл., с. Бишів, вул. Київська, 1в.